

Sigurnosni plan za trke na kružnim stazama

(Provodi se zajedno sa Sigurnosnim planom Parka vozača)

Definiše ciljeve i organizaciju nadgledanja staze i hitnih službi, te utvrđuje pravila koja se trebaju poštovati, a koja se baziraju prema odredbama sportskih pravilnika. Sve te radnje će čitavo vrijeme biti pod kontrolom Direktora trke. Plan je odobren od strane Direktora trke i koristit će se za regulisanje svih ovdje opisanih radnji. Direktor trke ili njegov zamjenik će nadzirati njegovo provođenje tokom takmičenja. Radnici koji rade uzduž staze moraju biti jasno obilježeni u skladu sa svojim zadacima. Broj potrebnih lica za osmatranje staze i intervencije u slučaju nezgode će se uskladiti tokom trajanja takmičenja.

OPŠTA ORGANIZACIJA

Direktor trke imenuje Pomoćnika direktora trke koji je zadužen za Organizaciju i upravljanje nadgledanjem staze i hitnim službama. Pomoćnik ima naziv Pomoćnik direktora za bezbednost i odgovara direktno Direktor trke. To može biti i zamjenik Direktora trke. Plan se sastoji od sljedećih dijelova:

- Kontrolnog mjesta cijele trke
- Posmatračkih /sudijskih/ mjesta
- Medicinskih i vatrogasnih servisa i njihovih interventnih vozila
- Ostalih interventnih i primjenjivih vozila
- Sigurnosti publike i sigurnosnih mjera
- imena šefova svih tih servisa koji direktno odgovaraju Direktor trke ili njegovom zamjeniku, sa njihovim telefonskim brojevima (uključujući i brojeve mobilnih).

Takođe se popisuju imena, brojevi licenci i telefonski brojevi (uključujući i brojeve mobilnih) svih važnijih službenih lica.

Popisuju se imena i telefonski brojevi organizacija hitnih službi i njihovih rukovodioca.

Postoji i plan u slučaju velike nesreće, koji se aktivira u slučaju da razmjere nesreće prerastu mogućnosti spašavanja postojećih interventnih jedinica na stazi.

NADGLEDANJE STAZE

tri područja pokrivaju ove dužnosti: posmatranje, signaliziranje i intervenciju.

KONTROLNO MJESTO TRKE

Kontrolno mjesto trke je centar nadgledanja trke i upravljanje istom. U njemu Direktor trke i njegovi saradnici moraju raspolagati odgovarajućim uslovima. Pristup se dozvoljava samo službenim licima. Direktor trke ili njegov zamjenik ostaju u Kontroli trke tokom trajanja svih aktivnosti na stazi. Kontrolno mjesto trke je smješteno barem jedan sprat iznad nivoa zemlje i ima poseban izlaz na stazu ili pit lane, te prostorija strši izvan linije pit lanea.

Oprema:

Kontrolno mjesto trke je opremljeno sa opremom prema Dodatku A:

- sva sredstva za komunikaciju korištena u takmičenju moraju biti povezana u Kontrolnom mjestu trke.

Zadaci:

Direktor trke ili njegov zamjenik zatvaraju stazu osiguravajući pri tome:

- a). da je staza očišćena od svih prepreka;
- b). da su svi posmatrači i sudije, osoblje hitne službe i oprema, propisno raspoređeni;
- c). da su putevi na i sa staze zatvoreni.

Da bi to provjerili, službeno vozilo vozi krug zagrijavanja/razgledavanja (Reconnaissance lap), ističući crvenu zastavu ili koristeći crvena svijetla.

Za vrijeme zadnjeg Reconnaissance lapa, poštovat će se sljedeća procedura:

- Službeno vozilo koje zatvara krug nikad ne pretiče ili ostavlja iza sebe vozilo koje se kreće po stazi, osim uz direktno odobrenje Direktora trke; nadležno lice u službenom vozilu će lično izvijestiti Direktora trke o zatvaranju staze. Nakon završetka takmičenja ili ukoliko dođe do prekida trke, Direktor trke ili njegov zamjenik otvaraju stazu koristeći službeno vozilo sa istaknutom zelenom zastavom ili zelenim svijetlom. Ista signaliziraju servisnim vozilima i sudijama da mogu ući na stazu sa osobljem i opremom, te uklonili razbijena vozila i slično.

Direktor trke odobrava:

- upotrebu onih signala koji su određeni pravilnicima;
- razmještaj svih hitnih službi kako je dogovoreno sa rukovodiocem svake službe, a na zahtjev službenih posmatrača FIA-e i/ili ASN-a;
- nadgledanje staze obavlja se što je dalje moguće «golim okom», te ukoliko je postavljen, odgovarajućim televizijskim sistemom;
- osigurava da se vodi dnevnik o svim izvještajima posmatrača kako bi se kasnije ispravio onaj dio koji je eventualno potreban.

Njegova odgovornost čitavo vrijeme je nadgledanje takmičenja: mora se odvijati potpuno u skladu sa Sportskim pravilnikom, Standardnim pravilnikom prvenstva i Posebnim pravilnikom predmetnog takmičenja.

POSMATRAČKA MJESTA

Nadgledanje staze i njene bliže okoline obavljaju sudije na posmatračkim mjestima. To su određena mjesta zaštićena od takmičarskih vozila i zaštićena od vremenskih nepogoda, kako osoblja i tako i opreme.

Broj i lokacija

- svako mjesto mora imati komunikaciju sa onim prethodnim i sljedećim, udaljenost između dva mjesta ne smije biti veća od 200 m;
- svako mjesto na kojem radi više od dvoje ljudi, mora biti u mogućnosti da verbalno kontaktira sa mjestom kontrole trke;
- svako mjesto je označeno pločom na kojoj hronološki piše broj počevši od startne linije i jasno je vidljiv sa staze (sistem numerisanja se odnosi na niz brojeva)
- svako mjesto mora biti u mogućnosti posmatrati dio staze između tog i sljedećeg mjesta

Zaštita:

Mjesta su smještena tako da u slučaju nezgode njihova posada bude zaštićena. Mjesta imaju istu vrstu zaštite kao i publika.

Oprema:

Svako mjesto je opremljeno prema popisu iz Dodatka B.

Osooblje:

Svakim glavnim mjestom upravlja rukovodilac posmatračkog mjesta i njegov zamjenik, koji se smatraju sposobnim za te dužnosti nakon posebnog ispita u organizaciji matičnog Nacionalnog saveza. Imaju na raspolaganju najmanje tri lica koja su prošla osnovnu obuku o dužnosti na posmatračkom mjestu. Najmanje jedan član osoblja je obučen za pružanje prve pomoći. Nakon završetka dijela takmičenja, osoblje ne napušta mjesto dok ne prođe službeno vozilo.

Dužnosti:

Svako mjesto

- upozorava vozače signaliziranjem svake opasnosti
- odmah izvještava direkciju trke o svakom incidentu koji se desio unutar granica djelovanja tog mjesta i predlaže pozivanje interventnih službi ukoliko je potrebno.
- održava svoj dio staze čistim i oslobođenim od prepreka, uklanjanjem prolivenog ulja uz pomoć upijajućih tvari, metli i lopata.
- na kraju svih aktivnost na stazi, nastavlja kontrolisati svoj dio staze sve dok ga direkcija takmičenja ne obavijesti da su sva takmičarska vozila napustila stazu.
- pružaju prvu pomoć u slučaju nesreće

Odijevanje:

Sudije ne nose odjeću u bojama sličnim signalnim zastavama, posebno žuto i crveno. Preporučuje se NARANDŽASTA boja.

SIGNALIZACIJA

Po danu se signali daju zastavama različite boje (*što se može dopuniti, u nekim slučajevima i zamijeniti svijetlima*). Signalne table sličnih dimenzija zastavama takođe će se koristiti za određene signale: jasno su naznačene u Posebnom pravilniku.

Zastave.

Minimalna veličina zastava je 60cm x 80cm, osim crvene i ciljne zastave, koje moraju biti najmanje 80cm x 100cm.

HITNE SLUŽBE

INTERVENCIJE NA STAZI

Dužnost sudija je da pruže prvu pomoć u slučaju nezgode, uvijek pod kontrolom rukovodioca mjesta ili njegovog zamjenika, koji će učiniti sve potrebno kako bi osigurali sigurnost svog osoblja, koristeći unaprijed dogovorene signale žutom zastavom, kako bi raščistili stazu vozilu koje se približava.

Ukoliko se vozilo zaustavi:

Ukoliko se vozilo zaustavi ili napusti stazu, prva obaveza sudija na tom dijelu staze je da vozilo odgura na sigurno mjesto. Nijedan vozač nema pravo odbiti da se njegovo vozilo odvuče sa staze, mora pomoći sudijama i slušati njihova uputstva. Kada je vozilo na sigurnom mjestu, vozač može, ukoliko je dozvoljeno, raditi na vozilu kako bi ga eventualno osposobio za nastavak trke. U tim slučajevima, ostala sredstva kao što su vozila za vuču, kranovi i sl., neće biti pozvani sve dok se vozač sam ne izjasni da ne namjerava nastaviti voziti trku.

Vozač mora ostati u blizini svog vozila do kraja trke, ili u najmanju ruku obavijestiti rukovodioca posmatračkog mjesta da dozvoljava odvesti ili odvući njegovo vozilo u zatvoreno parkište.

U slučaju nesreće:

Prva intervencija:

Kada dođe do nesreće, posmatračko mjesto mora odmah obavijestiti direkciju takmičenja kako bi se provele procedure specifične u vatrogasnim i medicinskim planovima.

Najmanje dvoje sudija sa vatrogasnim aparatima odmah izlaze na mjesto nesreće kako bi:

- pomagali pri gašenju vatre
- pomogli vozaču, imajući na umu da, ukoliko je ozlijeđen, prvu pomoć pruža medicinska služba
- očistili stazu od krhotina, ulja i sl.
- izvijestili rukovodioca posmatračkog mjesta o potrebi za dodatnim interventnim službama
- u slučaju da vozač nije ozlijeđen, rukovodioc mjesta o tome mora izvijestiti direkciju trke kako bi izdali dalja uputstva

Druga intervencija:

Ukoliko je potrebno, direkcija takmičenja direktno na mjesto nesreće upućuje vatrogasno vozilo.

Ukoliko dođe do potvrde o tjelesnoj povredi, odmah se šalje vozilo hitne pomoći i spasilačko vozilo.

Odjeća:

Interventno osoblje nosi odjeću koja štiti sve dijelove tijela, uključujući glavu, lice, ruke i oči, i koje je različite boje od boja zastava (žuto, crveno i sl.). Preporučuje se narančasta boja.

INTERVENTNA VOZILA

Definicija:

Interventna vozila osiguravaju specijalizovane intervencije koje mogu zatrebati u svakoj nezgodi na stazi ili parking prostoru parka vozača.

Obaveze:

- a). Vatrogasci: da djeluju kao druga intervencija te da mogu u potpunosti ugasiti vatru

- b). Hitna pomoć: da su u mogućnosti oživjeti, odnosno stabilizovati zdravstveno stanje ozlijeđenog vozača
- c). Spasioci: da imaju sredstva i načine na koji će osloboditi vozača iz oštećenog vozila
- d). Izvlačenje: da su u mogućnosti izvaditi vozača iz njegovog vozila u slučaju ozlijeđene kičme

Ta vozila moraju doći do svakog dijela staze unutar odgovarajućeg vremena i prevoze odgovarajuće osoblje i opremu.

Medicinsko vozilo može pratiti takmičare na stazi tokom čitavog prvog kruga ili samo jednog dijela uoči svake trke, kao što to može i odgovarajuće brzo vatrogasno/spasilačko vozilo.

Prate takmičare dok je to izvodljivo, a zatim zauzimaju svoje ranije određene pozicije.

VATROGASNA SLUŽBA

Definicija:

Ova služba se bori sa vatrom nastalom samo uslijed incidenata na stazi, pitovima ili u parku vozača. Za sva ostala područja postoji druga služba koju određuje organizator.

Organizacija:

Odgovarajuće edukovani radnici ispunjavaju dva osnovna zahtjeva:

- da dopru do vatre i izoluju vozača od iste
- da imaju odgovarajuće mogućnost potpunog gašenja vatre

Kriteriji za prvu i drugu intervenciju moraju zadovoljavati:

Prva intervencija: unutar otprilike 15 sekundi od trenutka kada je došlo do nesreće: ako je došlo do požara na bilo kojem dijelu kružne staze najmanje dva vatrogasca sa prenosnim aparatima za gašenje vatre moraju stići na mjesto događaja kako bi intervenisali odgovarajućim sredstvima i osigurali kabinu vozila.

Druga intervencija: otprilike 30 sekundi nakon nesreće, pokretna jedinica mora biti na mjestu događaja sa sredstvima za potpuno gašenje vatre.

Prva i druga intervencija su potpuno združene jer je učinak prenosnih aparata za gašenje požara u prvoj intervenciji ograničena.

Oprema:

Oprema uz stazu:

Prenosni aparati za gašenje požara, sa iskusnim vatrogascima, postavljeni su na razmacima od 300 metara sa obje strane staze (ukoliko je nemoguće ili nepraktično koristiti obje strane staze, aparati mogu biti postavljeni na jednoj strani). U tom slučaju najveći razmak između istih mora biti 150 metara). Prenosni aparati za gašenje požara (bez vatrogasca), postavljaju se na svakih 50 metara. Sudijska mjesta su takođe opremljena sa dodatnim rezervnim aparatima za gašenje požara.

Mora biti osigurana brza mobilna naprava, postavljena na zaštićeno mjesto sa najmanje dvoje ljudi, kako bi se osigurala druga intervencija. Ta naprava je opremljena za potpuno gašenje zapaljene benzinske vatre, te mora onemogućiti ponovo paljenje vatre. Profesionalni vatrogasci mogu upravljati tim napravama.

Oprema: sudijska mjesta, kao i vatrogasna vozila, imaju slijedeću opremu:

- a). alat za ispravljanje prevrnutog vozila, užad, kuke, duge željezne poluge
- b). vatrootporne deke za gašenje vatre (min 2m x 2m)
- c). aluminijumom prekrivene vatrootporne rukavice
- d). kliješta za žicu ili hidraulični alat za savijanje metalnih ploča i ostali specijalizovani alati za oslobađanje lica zarobljenih u oštećenoj karoseriji.

Oprema u parku vozača:

Park vozača i prostor u kojem se nalaze takmičarska i pomoćna vozila vezana uz takmičenje, opremljeni su dovoljnim brojem prenosnih aparata za gašenje požara kako bi bili lako dostupni i mobilni.

Područje tehničkog pregleda i startni prostor su također opremljeni svaki sa najmanje po dva vatrogasna uređaja.

Najmanje dva jasno naznačena, lako dostupna i odgovarajuće opremljena vatrogasna mjesta unutar parkirališta.

Aparati za gašenje požara

Faktori koje treba uzeti u obzir pri izboru aparata za gašenje požara su: efikasnost, brzina, ne smije biti nedopuštenih ostataka, minimalni učinak na vidljivost, niska toksičnost. Svaki aparat koji se koristi mora imati efikasnost uporođenu sa slijedećim proizvodom:

CBrCIF² Difluorochlorobromomethane (BCF)

MEDICINSKE SLUŽBE

Medicinske službe moraju ispunjavati zakonske obaveze u skladu sa zakonom države u kojoj se održava takmičenje.

Glavni elementi Medicinskih službi

GLAVNI LJEKAR:

- imenovan od strane Nacionalnog saveza i pod ingerencijom direktora trke. Njegovo ime se nalazi u Posebnom pravilnikutakmičenja. Glavni ljekar je zadužen za angažovanje, upotpunjavanje, djelovanje i vođenje spasilačkih službi i evakuacije. Glavni ljekar ostaje u direkciji takmičenja. Pomoćnik čije se ime nalazi u Posebnom pravilniku takmičenja može ga privremeno zamijeniti. Moguće je komunicirati s njim u svim slučajevima. Organizator dotičnom osigurava sav materijal i dokumente neophodne za obavljanje njegovih dužnosti.

ZA STAZU:

Organizacija medicinskih intervencija: na mjestu nesreće organizaciju i upravljanje medicinske intervencije obavlja isključivo ljekar kojem je dodijeljen taj zadatak.

Medicinska interventna vozila:

Osigurava se vozilo prilagođeno terenu, opremljeno opremom za reanimaciju disajnih puteva i krvotoka.

Posada medicinskog interventnog vozila sastoji se od:

- doktora kvalifikovanog za reanimaciju
- iskusnog vozača
- po mogućnosti i medicinskog asistenta

Doktor u medicinskom interventnom vozilu kvalifikovan je za reanimaciju u skladu sa zakonom države takmičenja.

Vozač ovog vozila mora biti vrlo iskusan.

Vozilo može imati samo medicinsku svrhu ili mješovitu medicinsku svrhu (opremljeno za izvlačenje i/ili odbranu od vatre). Roll bar mora biti ugrađen u svakom slučaju, a svi članovi posade nose kacige. Vozilo je prilagođeno terenu, vrsti takmičenja i opremljeno je radio vezom, u mogućnosti da šalje i prima poruke, te je opremljeno u skladu sa Dodatkom C.

Mogućnosti:

(Vozila za izvlačenje: Zadatak tima za izvlačenje je izvlačenje svakog vozača iz njegovog vozila koji je doživio nezgodu i nije u mogućnosti da izađe iz kabine bez pomoći izvana. Nužno je da takav tim bude praćen i vođen od strane doktora kvalifikovanog za reanimaciju. Broj članova tima je šest, a sastoji se od vatrogasaca, sudija, spasilaca, medicinskog osoblja; takođe može uključivati doktora. Izvodi se redovni trening. Oprema: popis se nalazi u dodatku D.

Svi članovi tima za izvlačenje smješteni su u jedno vozilo, koje ima jednovolumenski tip sa 6-8 sjedišta).

Jedinica za oživljavanje (Medicinski centar), je sposobna obraditi lake ozlede i pacijente kojima je potrebna intenzivna njega.

Izgled ove jedinice može biti:

- privremena jedinica ili
- stalni medicinski centar i
- doktor kvalifikovan za reanimaciju povrijeđenih kojima je potrebna intenzivna njega za vrijeme transporta. Zamjena doktora mora biti osigurana.

Načini komunikacije: Glavni ljekar mora imati mogućnost komunikacije sa svim članovima svog spasilačkog tima, ili preko opšte mreže ili posebno dodijeljene im mreže.

Jedinica za reanimaciju (u Medicinskom centru), ima opremu opisanu u Dodatku E.

Medicinski kombinezoni su vatrootporni, i na njima je naziv «DOKTOR» na leđima i prsima.

ZA PUBLIKU:

Medicinske usluge za publiku su takođe pod nadzorom Glavnog ljekara.

(Helikopter: ukoliko je osiguran, helikopter je opremljen sa nosilima za ozlijeđenog koji leži. Također je opremljen u skladu sa listom u dodatku F)

SPASILAČKA SLUŽBA:

Predmet:

Spasilačka služba osigurava osoblje i opremu za oslobađanje svakog lica zarobljenog pri nesreći na stazi. Prvu pomoć pružaju naravno sudije sa najbližeg sudijskog mjesta. S obzirom da je njihova oprema ograničena, dolazi do potrebe za specijalizovanim vozilima kod ozbiljnijih nesreća, opremljenih kako je opisano. Spasilačka vozila mogu biti kombinovanih funkcija kao što je napomenuto, i intervenisat će ne duže od 90 sekundi nakon nesreće.

Tehnička pomoć:

U slučaju nesreće kada je vozač zarobljen, spasilačke službe mogu zatražiti savjet od mehaničara dotičnoe ekipe. U tim slučajevima, rukovodilac ekipe će biti pozvan u direkciju takmičenja. Ukoliko je zatraženo prisustvo osoblja ekipe, Direktor trke će ovlastiti nju/njega da u vozilu za otvaranje staze dođe do mjesta nesreće kako bi se upoznali sa rukovodiocem spasilačke ekipe na mjestu nesreće. Sve ostale intervencije na stazi strogo su ograničene na spasilačke službe i službene osobe takmičenja.

Spasilačka oprema (koja zahtjeva intenzivnu i specijaliziranu obuku): Vidi Dodatak G

PLAN U SLUČAJU VELIKE NESREĆE

Ovaj plan se primjenjuje u slučaju velike nesreće koja je izvan normalnih mogućnosti hitnih službi na stazi i zahtjeva prisustvo Javnih hitnih službi. Može postojati zahtjev za integracijom i koordinacijom službi na stazi i javnih službi, te tada direktor može prenijeti svoja ovlašćenja rukovođenja spašavanja na rukovodioca javnih hitnih službi.

Javne hitne službe su unaprijed obaviještene o datumu, vremenu, veličini i lokaciji takmičenja. Sastanak za konsultacije i koordinaciju se održava između Organizatora, Direktora trke, Glavnog ljekara i Javnih hitnih službi kako bi razmotrili primjenu ovog plana.

Direktor trke je odgovoran za sve intervencije i spašavanja na stazi u odsutnosti Javnih službenih hitnih službi. Samo on donosi odluku u dogovoru sa Glavnim ljekarom da li ili ne pozvati Javne hitne službe. Na mjestu nesreće on može prenijeti neke svoje dužnosti na pomoćnika ili zamjenika koji mora biti posebno edukovan i iskusan u upravljanju takvom situacijom.

Kada na mjesto nesreće stignu Javne hitne službe važno je utvrditi ko je rukovodioc i tada se formalno prenese upravljanje i kontrola nesreće na njega dok ga se obavještava i o do sada preduzetim koracima. Sva postrojenja na stazi kao i Hitna služba stavljaju se na raspolaganje

rukovodiocu javnih službi, dok upravljanje postrojenjima na stazi ostaje na Direktoratu trke. Kada se odluči o pozivanju Javne službene hitne službe, to se mora učiniti u skladu sa standardnim procedurama u državi za takve pozive, kako ne bi postojala nejasnoća o potrebi ili nivou incidenta i očekivanog odziva. Procedura za takav poziv je ispisana i izvršena u kontrolnom centru.

Prije dolaska Javne službene hitne službe sve ostale hitne službe na stazi moraju biti iskorištene kako bi se minimizirao učinak nesreće. Kontrola publike je bitan dio zadatka službenih lica na stazi osim u slučaju kršenja zakona i reda za što će se pobrinuti lokalna policija. Kada Javne hitne službe stignu na stazu odgovorno službeno lice ih mora dočekati i pružiti im informacije o lokaciji nesreće i o do sada preduzetim mjerama. Nakon toga, prilaz do, kao i izlaz iz područja nesreće i staze, mora se nadzirati i čuvati čitavo vrijeme od strane službenih lica, posebno prostora za gledaoce a posebno takmičarsku stazu.

Prevod iz FIA-e